

GRÉCKOKATOLÍCKA EPARCHIA KOŠICE

Dominiánske námestie 2/A, P. O. Box G – 13, 043 43 Košice
Slovenská republika

**všetkým farnostiam
Gréckokatolíckej eparchie Košice**

Váš list č.

-

Naše číslo

k č. j.: 225/2020

Vybabuje

PhDr. Marko Rozkoš, PhD., kancelár

Košice

05. máj 2020

Vec Usmernenie o verejných bohoslužbách

Drahí bratia kňazi.

V nadväznosti na vyjadrenie sekretariátu Konferencie biskupov Slovenska zo dňa 4. mája (TK KBS: <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20200504033>), a tiež Úradu verejného zdravotníctva z toho istého dňa (web ÚVZ SR:

http://www.uvzs.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=4262:covid-19-pristupujeme-knaliemu-otvaraniu-obchodov-anlueb&catid=250:koronavirus-2019-ncov&Itemid=153)

vám chcem poskytnúť nasledovné usmernenia, ktoré vám ich pomôžu aplikovať v pastoračnej praxi.

Dišpenz od účasti na slávení sv. liturgie:

Až do úplného odvolania opatrení, ktoré limitujú zhromažďovanie, zostáva v platnosti dišpenz od povinnej účasti na bohoslužbách v nedele a sviatky. Veriacim je treba zdôrazniť, že účasť na bohoslužbách bude od 6. mája možná, avšak stále dobrovoľná - aj čo sa týka nedelí a sviatkov. V tejto súvislosti platí, že aj účasť na utierni a večierni je tiež zachovaním zásady 3. príkazu Desatora a naplnením kresťanskej úlohy v nedeľu a sviatkov sa stretnúť so svojim Bohom.

Zároveň budú pokračovať vysielania bohoslužieb prostredníctvom katolíckych a verejnoprávnych médií. Toto je treba adresovať najmä tým veriacim, ktorí sú aktuálne chorí, alebo patria k zdravotne rizikovým skupinám. Koronavírus je spojený s väčším zdravotným rizikom pre starších: svoju prítomnosť na bohoslužbách nech preto veriaci vo vyššom veku ešte zväžia.

Uspôsobenie priestoru chrámu na verejné bohoslužby:

K vstupu do chrámu je vhodné umiestniť aj písomné upozornenie na platné opatrenia s výzvou, aby si ich všetci prečítali, prípadne vyvesiť ich celé znenie na farskú nástenku (viď odkazy vyššie).

Keďže v danej fáze ešte nie je možné naplno využiť kapacitu chrámov, prosíme kňazov, aby vhodným, viditeľným spôsobom označili miesta, kde veriaci môžu v laviciach (či v radoch stoličiek) sedieť, pri zachovaní pravidla obsadenia každého druhého radu s cieľom zachovať dvojmetrové odstup. Podobne treba na podlahe chrámu "do hviezdice" označiť miesta určené na státie, aby medzi jednotlivými veriacimi zostali minimálne dvojmetrové rozostupy. Ak sa liturgie zúčastnia manželia, alebo rodičia s deťmi, môžu stáť spolu pri zachovaní povinného odstupu.

Ak je pred chrámom k dispozícii priestor na státie, možno ho po naplnení kapacity chrámu využiť, takisto s upozornením na rozostupy. Je vhodné zabezpečiť vonkajšie ozvučenie tam, kde je to (po prípadnej dohode s miestnou samosprávou) uskutočniteľné.

V chráme je potrebné zabezpečiť vetranie, aby vzduch vo vnútri nezostal celkom bez pohybu. Pravidelne treba dezinfikovať kľučky a kontaktné plochy. Sväteničky zostávajú prázdne, v laviciach nech nie sú položené spoločné knižky, texty, či ružence.

Pri vstupe do chrámu nech je pre veriacich k dispozícii stolík s dezinfekciou na ruky. Prípadne si nech si veriaci prinesú dezinfekciu so sebou. Povinné nosenie rúška platí aj počas slávenia sv. liturgie.

V chráme si môže kňaz pomôcť službou kurátorov, ktorí bude dohliadať na dodržiavanie týchto pravidiel.

Slávenie sv. liturgii:

Kňazom dávame na zváženie, s ohľadom na počet veriacich vo farnosti porovnaní s počtom miest v chráme pri zachovaní usmernení ÚVZ SR, možnosť zvýšiť počet sv. liturgii. K tomu v prípade potreby udeľujem povolenie pre binácie, prípadne trinácie a tiež anticipácie s možnosťou ponúknuť jednu sv. liturgiu pre seniorov (ľudí nad 65 rokov). Nemožno im, samozrejme, brániť, ak prídu na inú svätú liturgiu, než na tú, ktorá je pre nich určená. Avšak treba im vysvetliť, že úmyslom nie je ich diskriminovať, ale chrániť ich zdravie. Sväté liturgie nech majú kratšie trvanie, čo možno zohľadniť aj pri príhovoroch.

Podávanie svätého prijímania:

V súvislosti s dovoľaním Konferencie biskupov Slovenska o možnosti rozdávania Eucharistie do rúk chcem ponúknuť kňazom viac spôsobov rozdávania svätého prijímania, z ktorých nech si každý kňaz vyberie tú, ktorá je jeho prostrediu primeraná.

1. Eucharistiu možno rozdávať pod spôsobom chleba na ruku veriaceho, ktorý si ju sám vloží do úst. Malým deťom v tomto prípade treba zvážiť podávanie sv. prijímania.

2. Eucharistiu možno podať pod oboma spôsobmi tak, že veriaci prijme Eucharistiu do ruky a hneď ju namočí do Božej Krvi a vloží do úst. Tu je treba pamätať na prípravu matérie chleba v podobe „tehličky“ (pre ľahšie namočenie) pri príprave proskomídie.

3. Eucharistiu možno podať pod oboma spôsobmi ako je bežná prax so samostatnou lyžičkou pre každého veriaceho zvlášť. Postup podania Eucharistie je tak ako doteraz, pričom po podaní Eucharistie veriacemu kňaz použitú lyžičku položí do pripravenej nádoby s vodou a berie novú čistú lyžičku a podáva Eucharistiu ďalšiemu veriacemu. V tomto prípade je treba si zaobstarať potrebný počet lyžičiek, ktoré môžu byť kovové alebo i plastové. Po sv. liturgii treba vodu z nádoby, kde boli lyžičky vyliat' na dôstojné miesto (ku krížu a pod.), lyžičky dezinfikovať podľa možnosti čistým alkoholom, opláchnuť a utrieť do sucha. Podobne je treba vždy po sv. liturgii dezinfikovať aj čašu.

Tu treba pamätať na zásadu, že lyžička použitá pre sviatosť sa už profánne nepoužíva. Plastové lyžičky po skončení mimoriadnej situácie možno spáliť.

V rade na sväté prijímanie nech veriaci takisto zachovávajú dvojmetrové rozostupy.

Aj naďalej platí naše usmernenie z 10.3.2020: „Pre kňazov platí, že si pred bohoslužbou majú umyť ruky dezinfekčným prostriedkom. Dočasne obnovujeme aj zvyk „lavabo“ pred podávaním Eucharistie (pred zvolaním „Vnímajme. Sväté svätým.“ Po zvolaní „Milosťou a štedrosťou...“).“

Svätá spoveď:

Tu platia všetky doterajšie platné opatrenia: rúško, odstup, vetranie miestnosti prípadne vonkajšie prostredie.

Myrovanie:

V prípade myrovania treba veriacim rozdať prosforu lyžicou na ruku a pomazanie posväteným olejom na čelo je treba nahradiť požehnaním, bez dotyku veriaceho. O bozkaní kríža a ikon platí tiež usmernenie

z 10.3.2020: „V tomto prípade zdôrazňujeme, že táto úcta má byť dočasne iba náznaková, bez dotyku perí. Znamená to pokloniť sa, a náznakom vyjadriť svoju úctu voči krížu či ikone bez kontaktu s krížom či ikonou.“

Konkrétne špecifikované podmienky bude možné nájsť v opatrení, ktoré Úrad verejného zdravotníctva SR zverejní v utorok 5. 5. 2020 poobede, respektíve v stredu 6. 5. 2020 dopoludnia. V prípade potreby sa k nim vyjadriť, urobím tak čo najskôr.

Som rád, že aj vašou doterajšou disciplinovanosťou sa podarilo umenšiť hrozbu nebezpečnej vírusovej choroby covid-19, preto aj ďalšiu fázu boja s ňou prežívajme s mierou a rozvahou, aby sme čo najskôr mohli sláviť naše bohoslužby v spoločenstvách našich veriacich bez obmedzení.

*vľadyka Cyril Vasil SJ,
apoštolský administrátor*